

זאב בלגלי- סיפור "ילדי ביאליסטוק"

ב-3 ביוני 1941 הגיעו כ-140 ילדים לעיר הקיט דרוסקיניקי שבליטא, למחנה קיץ של תנועת הצופים הסובייטי "הפיונירים". היינו כמאה ילדים מביאליסטוק כשהצעירים ביותר היו בני 7 והכי מבוגרים בני 15. 85% מאיתנו היו יהודים ו-15% היו פולנים ורוסים.

ב-22 ביוני העירו אותנו מן השינה הדים מרוחקים של התפוצצויות. המנהל שלנו סמואל מרקוביץ' פבזנר, יהודי מלנינגרד, דאג לקחת את כל הילדים ולהכניס אותם לרכבת. הייתה בהלה גדולה, הוא דאג שכולם יכנסו ולא השאיר אף אחד מאחור. הוא הכניס את כל הילדים דרך דלתות הרכבת או דרך החלונות, מה שנדרש כדי שכולם יכנסו. הוא פתח את המחסנים ונתן הוראה לכל ילד לקחת כמה אוכל שהוא יכול לקחת כדי שיהיה לנו לדרך.

אחרי שוידא שכל הילדים נמצאים על הרכבת, הוא מינה מפקד על הרכבת, והתחלנו לנסוע לכיוון ביאליסטוק. הגענו עד **גרודנו** אך השטח כבר היה כבוש ע"י הגרמנים. נהג הקטר רצה לעזוב את הרכבת, אך פבזנר פקד עליו באופן אישי לסובב את הרכבת ולנסוע לרוסיה הלבנה. הנהג סירב להיענות לו, אז סמואל שלף עליו את נשקו ובאיומי אקדח הכריח אותו לנסוע לרוסיה הלבנה.

במהלך כל הדרך היו הפצצות, ובכל הפצצה קיבלנו הוראה לעזוב את הקרונות ולהתפזר ביערות. באחת ההפצצות גילינו לפתע בספירת הילדים כי חסר לנו ילד אחד. פבזנר לא הרשה להמשיך בנסיעה עד אשר יימצא הילד האבוד. לבסוף נמצא הילד, בן 7, ישן על ערמת קש.

הגענו ל**מינסק**. המנהל סמואל מרקוביץ' ירד מהרכבת כדי להשיג לנו אוכל. באותו רגע שירד מהרכבת החלה הפצצה על העיר והוא נפצע ברגלו. באותו זמן הרכבת המשיכה לנסוע במהירות כדי לברוח מההפצצה, ואיבדנו את עקבותיו.

למרות הפציעה שלו, הצליח פבזנר להשיג אותנו, וכעבור יום הצטרף אלינו חזרה לרכבת. ההפצצות נמשכו עד אשר הגענו לעיר **סמולנסק**. לאחר מכן לא היו עלינו הפצצות.

ב-2 ביולי הגענו ל**סראפול**, עיר גדולה באזור אוראל. משם העבירו אותנו לכפר **קראקולינו** ותושבי המקום קיבלו אותנו יפה מאוד.

הגענו לחורף מן הקשים ביותר. הטמפרטורה הגיעה ל-40- מעלות צלסיוס, ולנו לא היו בגדי חורף. המנהל שלנו, סמואל מרקוביץ', דאג לנו לאורך כל הדרך מכל הלב. הוא דאג לביגוד מתאים, לחינוך, ולעצמאות שלנו בכל התחומים.

קיבלנו שני מבנים: אחד לבנות ואחד לבנים, וסמואל מרקוביץ' דאג שיהיה לנו טוב. ניהלנו משק בית, משק חיות, דאגנו לעצמנו לעצים לחורף.

אפשר להגדיר את זה כך: **יהודי שהציל יהודים**.

ב-1990 הצלחנו להביא אותו ארצה ואני רוצה להקריא קטע אותו הקראתי בפגישתנו אז, בהיכל ביאליסטוק, כדי להראות את תודתנו על הדאגה הרבה שהשקיע בנו:

" סמואל מרקוביץ' היקר,

ברצוני להראות ולהציג בפניך את ילדך אשר כה עמלת על חינוכם ובשמירה עליהם, למרות התלאות הרבות אשר עברנו כולנו ביחד.

בתקופת המלחמה הקשה והנוראית הצלחת להעביר אותנו למקום בטוח ואנו זוכרים היטב כיצד דאגת לנו למקום בטוח למרות שמאז עברו כבר 50 שנה.

המשכת לדאוג להשכלתנו ועובדה היא שיצאו מתוכנו: רופאים, מהנדסים, רואי חשבון, אחיות ומורות, אנשים טובים מועילים לחברה ובוני הארץ שלנו בכל הענפים.

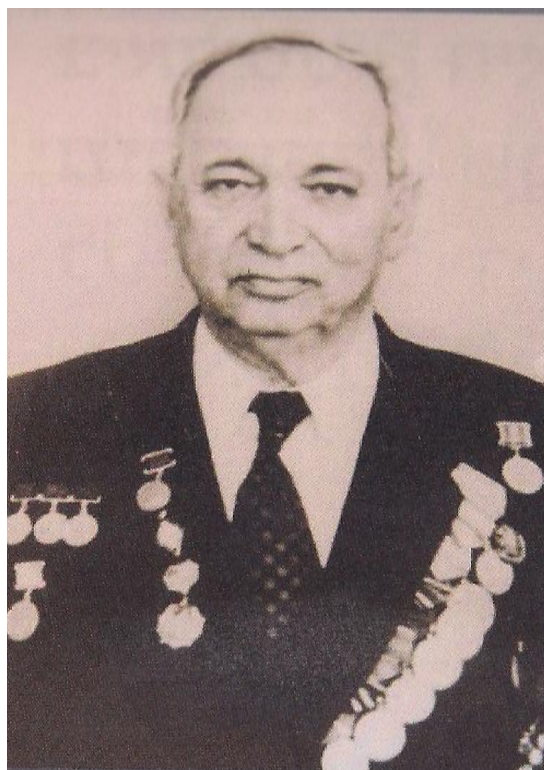
בתקופת החורף הקשה כשהטמפרטורה הגיעה קרוב ל- 50- מעלות ידעת לדאוג לנו לביגוד הנכון ובמהירות, כדי שנוכל להמשיך בחיים נורמאליים ובלימודים.

דע לך כי כולנו מוקירים ומכבדים אותך על פועלך, והננו מודים לך, מכובדנו סמואל מרקוביץ', בשם כל המשפחות שלנו על כל שעשית למענינו.

אנו מאחלים לך שנים ארוכות והרבה הרבה בריאות.
אנו שמחים לפגוש את חברינו על אדמתנו בקביעות ונפגש בקרוב בירושלים."

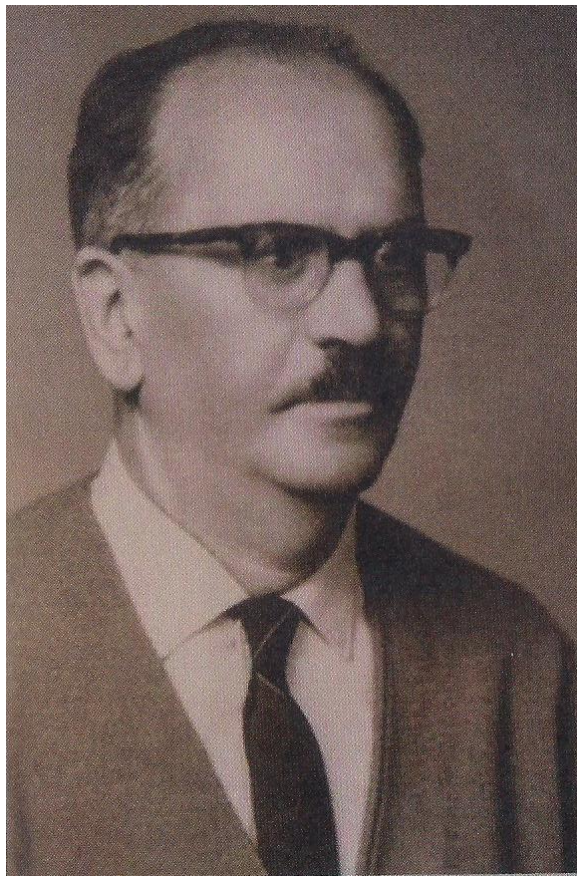
בנוסף לנאום זה היו נאומים מרגשים נוספים שנשאו למענו.

סמואל מרקוביץ' היה המנהל שלנו, **אבא ואימא שלנו**, המחנך שלנו והחבר שלנו.

סמואל מרקוביץ' פבזנר

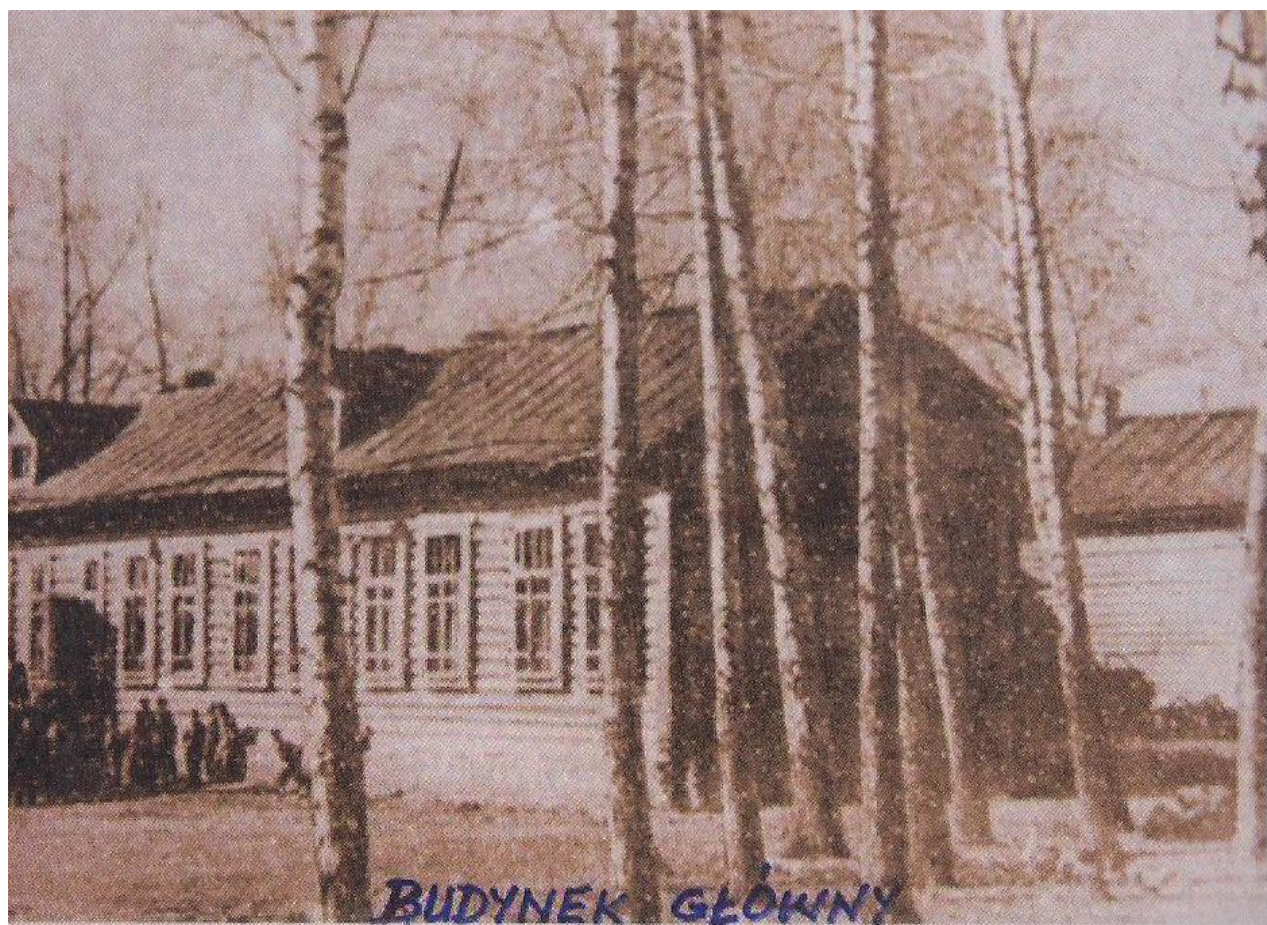
אדם נוסף אותו ארצה לציין הוא יעקוב טוביאש, מהעיר לומבז'ה, מדריך שהצטרף אלינו באמצע הדרך, במהלך הנסיעה ברכבת. הוא שמע שהילדים מדברים יידיש והוא ניגש אלינו. הוא ביקש להצטרף אלינו ופבזנר נענה בחיוב להצעתו, והוא נשאר איתנו מאותו רגע והילך, כל המלחמה. מתוך קבוצת הילדים שהיינו, בסוף המלחמה רק ארבעה ילדים מצאו חלק ממשפחותיהם. שאר המשפחות נרצחו ע"י הנאצים.

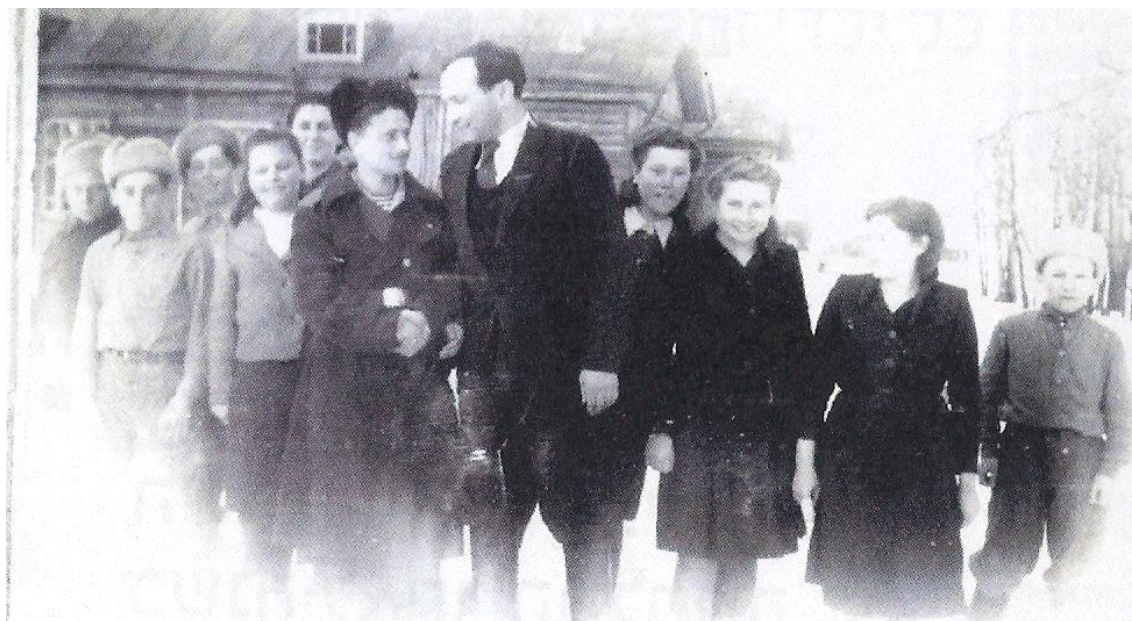
יעקוב טוביאש (1900-1970)

קבוצת הילדים היהודים מביאליסטוק בקראקולינו, 1941

מגורי הבנות בקראקולינו

פבזנר עם חניכיו, לוחץ יד לחניך זאב בלגלי, לאחר שהתגייס לצבא הרוסי

פבזנר (יושב שני משמאל) עם ילדי הקבוצה בקראקווינו. יעקוב טוביאש יושב מימין.

קבוצת נערים ניצולי שואה ילדי ביאליסטוק דרוסקנינקי בקראקולינו, רוסיה 1941-1945

(זאב בלגלי יושב שני מימין)